

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Waerchtighe Historie Van de Martelaers Van Gorcom

Estius, Wilhelm

Antwerpen, 1604

Veur-reden des Autheurs tot den Leser.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64552](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64552)

Deur-reden des Autheurs tot den Leser.

Max de swaere benauwghedij der
 Max-landtsche Kercke, met de
 welcke wy deur het rechtveerdigh oordeel
 Godts nu by de vierdigh iaeren gheduerigh-
 lijck gheperst woerden, heeft haer groote-
 lijck aen ons verdoont de Goddelijcke
 goedtheydt: de welcke naer haer eenwighe
 maniere, het quaedt wel ghebruyckend,
 ende uyt het quaedt goet treckend, niet
 alleyn sijn uyt-vercozene deur dus-danighe
 allendighedij in herft willeyn suueren ende
 profuyn; maer oock eenighe van hyn heeft
 ghebeerdicht te vercoeren met de heerlij-
 ke croone der martyrien, d'welck wy niet
 blijschap in onsen tijde oock sien gheschiedt
 te wesen. Waer-onder de leste oft leegh-
 ste niet in zijn ghebeest, soo aen-gaende
 de szomigheydt, als het ghetal, de Mar-
 telaers, de welcke in ons Hollandt al-
 ler-eerst te Gorcom in ghemeyne ghesan-
 ghenisse ghestelt, ende daer naer ten Briel
 ay

ney d'yn ouer say de riuierre Sande Mase
ghesocht, ende in beyde de plaetsen seur
de besijdinghe say het Catholijck ghelooue
sele gheledyn hebbend, op eeny nacht
seur de raesend furie der Sesusy (ghes-
lijck-men-se noemt) ter doot zyn ghes-
braght. Le passie say dese Martelaer
hadde ick in't selue iare dat sy ghedoot
zijn in't cozt slechtelijck gheschreuy ghe-
sondy ayn eeny miyny goedy vriendt te
Ceuley woonend : Die nochtan goet
ghesonan heeft het selue miyn schrift, ghes-
lijck't uyten rouwen ghedicht ende gheschre-
uy was, in druck te laten uyt-gaen. Het
welck al-soo't niet alleyn niet genoeghsaem
yn was seur de weerdigheyt ende menigh-
suldigheyt der saecky dier ghebeurt wary,
maer oock (midts dat alle dinghy niet
nauw ghenoech onder-socht yn wary) say
de op-rechte waerheyt en weynigh dat
inne ghedoot was; ghelijck oock ghebeurt
is in sommige andere boeckskens die maer-
der-handt in verscheydne plaetsen gedrukt
zijn : Soo heeft miyn aller-tieffte

broeder Zutger van Est saligher ghedach-
 tigh, die een gheestelijcke hertelijckheydt
 die hy tot de Martelarij droegh, gedreuen
 werfend, die moeyte aen-ghenomy, van al-
 le heure werckij t'ally cantry te onar-
 sraeghij ende vergaderij. Maer met wat
 groote overstighedyt ende ghetroouwigheydt
 dat hy dit ghedaen heeft, sully wy uyt-
 segghij in het deel der Historij, d'welck
 daer af sonderlinghe meldinghe sal verhey-
 schij. De materie die hy vergadert had-
 de, heeft hy my ouer-ghegheuen, op dat sy
 deur ons bequamelijck gheschickt, ende
 met onsy stijl ghestoffeert t'sijner tijde
 soude moghij in't licht comij. Ende hoe
 wel dattet wat een werck van grootij ar-
 beydt ende buytij mijn professie oft reyn,
 nochtans deur die selue liefde die mijnen
 broeder hadde verweckt, hebbe ick't aen-
 ghenomy. Maer-mede besigh wesende
 en hebbe niet alleen ghedaen t'ghene dat-
 my van my versocht hadde; maer ghe-
 bruyckende een nieuwe en nauwer onder-
 soeckinghe, hebbe sommige ouer-schietende
 dinghij

dinghy verborpen, sommighe onsekerre achter-ghelaten, oock vele andere die ick naer der-handt van ghetloof-waerdige ghetuyghen hadde ghehoort, oft ander-sins my kennelijck waeren, in sekerre plaetsen by-gevoeght. Want in allen desen hebby wy de allermeeste sorghe ghedraghen veur de waerheydt, ende veur het ghemeen profijt. Veur-waer dit zyn de twee sekerre betten der historien, die't gheens-sins gheozloft yn is te overtrecken, oock niet in wereldlijcke dinghen te beschrijven, hoe vele te myn in heylighe dinghen, ghelijck is dese teghen-waerdighe beschrijvinge. Voorzich het uyt gheuen van dese historie hebbe ick niet sonder godt be-raedt langhen tijt op-gehouden: als ick onder-tusschen van alle sijden met verschedene brieuen van mijn vrienden werde ghemoeyt ende versocht, dat ick t'ghene dat sy wisten veur het ghemeen ghebruyck van my bereydt te zyn, t'selue oock soude laeten ghemeyn worden; ende dat ick d'heylige Martelars niet langher yn soude veroot laten van de eere hien toe-staende op der aerden.

Onder

Ondar andere by ick dese seur-ledene
 iaery hertelijck versocht vandry E. p.
 Seruatio vander Heydyprovinciael mi-
 nister ouer de Minder-broeders van Ne-
 derduyts-landt, indry naem vande gemeyn-
 te der genry die totte yprovinciael vergade-
 ringhe te samry ghecomry wariy, biddende
 dat ick heure lang-duerighe verwachtinghe
 rent soude voldory. Het wiet my oock sijn
 broeder de E. p. Martinus vander Hey-
 dy oock yprovinciael wessende, lange te seur-
 rey hadde gebedy. Ick ry by seur-waer
 niet weerdigh van al-sulcke manny ghe-
 bedry te wordry, ende soude daer-om te
 meer ende te rechtveerdelijcker moghy van
 noedt-willigheydt beschuldigt wordry, soo
 verre ick niet ghehoorzaem ry ware: op
 dat ick nu niet en segghe van mijny lieuy
 broeder den E. p. Arnoldus Estius,
 die nu teghen-wordigh de selue yprovincie
 als Minister is regerende; die seur-waer
 wel de alre-moeyelijckste heyscher is
 gheweest die ick ghesoelt hebbe. Be-
 gherende dan te wijckry de autoriteyt ende
 weer-

Weerdigheyt. Say soo vele vriendy ende
 treffelijcke manny, hebbe my try lesty
 in Godts naem tot het werck begheuy;
 In hebbe laetly uyt-gaey daer ick merck-
 te dat-mey soo seer naer verlanghe.
 Uwe beleeftheyt sal toe-staey, Christene
 In goedertiere Leseer, desey onsen aers-
 beydt in dancke te nemey: uwe goedertie-
 renheyt, de vruchten die ghy by auentueren
 hier uyt sult moghen ontfanghen Gode als
 den autheur toe te schrijuey, die oock sijn
 eygen gauey inde Martelaery herft ghe-
 loont ende ghecroont. Ist dat saecke oock
 dat ghy s ghebeerdicht in uwe ghebedey tot
 Gode mijner ghedachtigh te wesen, dat
 sal ick achten als heereijcke vruchten
 ende sergheldinghe say mijny werck ende
 aerbeydt.

De